

Název a adresa školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, Opava, 746 01
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.5
Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0129
Název projektu	SŠPU Opava – učebna IT
Typ šablony klíčové aktivity:	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (20 vzdělávacích materiálů)
Název sady vzdělávacích materiálů:	ČJ II
Popis sady vzdělávacích materiálů:	Český jazyk II, 2. ročník
Sada číslo:	D–10
Pořadové číslo vzdělávacího materiálu:	09
Označení vzdělávacího materiálu: (pro záznam v třídní knize)	VY_32_INOVACE_D–10–09
Název vzdělávacího materiálu:	Souvětí podřadné
Zhotoveno ve školním roce:	2011/2012
Jméno zhotovitele:	Mgr. Martina Hulvová

SOUVĚTÍ PODŘADNÉ

Souvětí podřadné obsahuje jen jednu větu hlavní a jednu i více vět vedlejších.

Věta hlavní nezávisí mluvnicky na jiné větě v souvětí. Nemůžeme se na ni jinou větou v souvětí zeptat.

Věta vedlejší je mluvnicky závislá na jiné větě v souvětí. Můžeme se na ni touto větou zeptat.

Počet vět v souvětí poznáme podle počtu přísudků.

Podle toho, který větný člen věty řídící vyjadřuje vedlejší věta, **rozlišujeme vedlejší věty:**

a/ vedlejší věta podmětná

- vyjadřuje podmět věty řídící

Je uvozena vztažnými zájmeny, vztažnými příslovci nebo spojkami.

Obsah VV podmětné je možno často vyjádřit podstatným jménem.

/Moc mě mrzí, že jsi přišel včera pozdě. – Mrzí mě tvůj včerejší pozdní příchod.

Bylo mu řečeno, aby se více učil.

Přesně nevím, kdy přijede./

b/ vedlejší věta přísudková

- vyjadřuje jmennou část přísudku jmenného se sponou

Vedlejší věty přísudkové se vyskytují málo.

/Kamarád byl z těch, kdo šířil osvětu skautingu mezi mladými./

c/ vedlejší věta předmětná

- vyjadřuje předmět řídicí věty. Je závislá na slovese /nebo na přídavném jméně/ řídicí věty a je uvozena podřadícími spojkami /nejčastěji **že, aby**/ nebo jinými podřadícími spojovacími výrazy /vtažnými zájmeny **kdo, co...**, vztažnými příslovci **kde, kdy, jak...**/

/Děti se bály, že v lese straší.

Snaží se, aby se naučil dobře lyžovat.

Chce zjistit, kde bude asi problém./

d/ vedlejší věta přívlastková

- závisí jako přívlastek na řídicím podstatném jméně

Bývají uvozeny vztažnými zájmeny **/který, jenž/** a vztažnými příslovci **/kde, kdy, kam/** a také spojkami **/že, aby/**.

/Mezi námi jsou lidé, kterým je všechno jedno.

Měl pocit, jako by se mu to jen zdálo.

Dopis obsahoval vyrozumění, že nám sociální dávky náleží./

e/ vedlejší věta příslovečná

- vyjadřuje příslovečné určení věty řídicí, závisí na slovese

Podle toho, které okolnosti a vztahy určují, rozlišujeme vedlejší věty příslovečné:

-místní

– bývají uvozeny vztažnými příslovci **kde, kudy, kam**

/Jeli jsme tam, kde to dobře známe./

-časové

– bývají uvozeny spojkami **když, až, jakmile, sotva, zatímco**, spojovacími výrazy **kdy, dokud, pokud**

/Když tam dorazili, vyndali všechny věci kufru.

Než se k nám vydal, předem zavola./

-způsobové

/Dělal, jako by se ho to netýkalo./

-příčinné

– bývají uvozeny spojkami **protože, že, poněvadž, jelikož**

/Šel k lékaři, protože byl nemocný./

-účelové

– bývají uvozeny spojkou **aby**

/Jezdil v zimě na hory, aby se naučil dobře lyžovat./

-podmínkové

– vyjadřují podmínku, za které může děj nastat, spojky **jestliže, -li, kdyby, když**

/Uděláš mi radost, když pojeděš se mnou./

-přípustkové

– vyjadřují okolnost, která je v rozporu s obsahem věty řídící, spojky **ač, ačkoli, třeba, třebaže, přestože, i když, i kdyby, byť, jakkoli**

/Přestože bylo lavinové nebezpečí, vydali se na nebezpečnou túru./

f/ vedlejší věta doplňková

- závisí na slovese řídící věty a zároveň se vztahuje k jménu v podmětu nebo předmětu této věty, bývá uvozena obvykle spojkou **jak /jako/**

/Vzpomínám na dědu, jak rád zahradničil./

PRAKTICKÁ CVIČENÍ**NAHRAĎTE PODTRŽENÉ VĚTNÉ ČLENY VEDLEJŠÍMI VĚTAMI
A URČETE JEJICH DRUH**

Vyplašili jsme srnku spící pod stromem.

V případě deštivého počasí nikam nepojedeme.

Nedovolím ti podceňovat přípravu na maturitu.

Bylo by nesprávné zapomenout na něho.

Šel do knihkupectví koupit novou knihu.

Ráno jsem ho viděl jít na vlak.

URČETE DRUHY VEDLEJŠÍCH VĚT

Než jsme tam přijeli, byla už tma.

Není vůbec důležité, co si o vás lidé myslí.

Počkej, až k vám v létě přijedu.

Vyslovil přání, abychom se brzy sešli.

Kdo to viděl, byl nadšen.

Opravili chalupu, aby v důchodu měli kam jezdit.

Nešel do školy, protože se bál písemky z matematiky.

Zeptal se otce, jak se tam dostane.

Spatřil zajíce, jak utíká po poli.

Mirek to udělal tak, jak nejlépe uměl.

Četl jsem návod, jak to mám udělat.